

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicoꝝ, Et Alioꝝ
Ecclesiasticoꝝ Specvlvm**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

De confidentijs beneficialibus, earumque casibus, præsumptionibus, &
probationibus, Pij quinti constitutio. cap.xxii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

lationes, commendas, & alias dispositiones de ecclesiis, monasteriis, & beneficiis, necnon reuerentibus, obsequium, pensionum, rerum, & iurium, ac etiam conferendi, regrediendi, accedendi, & ingrediendi, aliarum facultates siue per se, siue futuros Romanos Pontifices, etiam Motu proprio, ac consistorialiter, siue etiam per ordinarios collatores, etiam ad patronorum preteritionem, cum interuentu confidentiae huiusmodi, siue expressè siue occultè, ac de iure præsumpto, & contra prædicta pro tempore factas, nullius momenti fore, nec cuiquam suffragari, sed ecclesias, monasteria, & beneficia huiusmodi ipso iure vacare, ac prædictæ dispositioni referuata esse, sicque per quoslibet que etiam per præsumptiones, & coniecturas, & alias eorum arbitrio procedendo (cum prædictis confidentiis huiusmodi in lucem erui, & proinde posse constaret) iudicari, & diffiniri debere, irritum, & inane quicquid secus contingeret, eorumque, quemadmodum confectis super his literis suis prædictis continetur.

Veruntamen propter improbas multorum voluntates, prædicta, quæ ad purgandam hac perniciem, & animarum salutem ab ipso prædecessore facta sunt, in multis deprehendimus viam aperuisse, quæ delinquendi. Siquidem cum frequentibus partibus, & rebus pridem concitati, quod iudices in causis prædictis confidentiarum expediendis remissiores essent, & singulas causas ipsas vbicumque, & inter quoscumque motas ad nos aduocauissemus, ac eorum prædictam huiusmodi causarum præsentium, & futurarum rerumque omnium ex ipsis resultantium cognoscere nobis, & successoribus nostris referuauissemus, & quibusdam coram nobis processum fuisset, & nec lenibus coniecturis intelleximus vitium prædictarum confidentiarum occultè irrepsisse, sed in plerisque præsumptiones, & coniecturas, quæ ad illud prædictum deducuntur, minimè sufficere, eiusque reus plurimos, qui ante literarum prædictarum editionem huiusmodi confidentias exercent, ubi cognoscere obstruam veritatem propter difficultates prædictas

beneficio confidentias ipsas, contempta constitutione
iustitia, ecclesias, monasteria, & beneficia sic recepta,
proprie retinere; alios fructus, pensiones, & alias res
accipere; alios eorum exemplo ad similia, & grauiora
interdum commoueri. Multi enim ipsa beneficia iure
tenere nequeunt; alij ne cogantur ad sacros ordi-
nes, ad residentiam, ad incedendum in habitu clerica-
li, ut ad bellum proficiantur, ut inimicos occidant:
alij ut alieno nomine lites agant, aut defendant, alij
propter crimina incapaces; quidam ut purgato delicto,
vel abolitione coniecta, illa repetant, eadem in alios
deponant, & in plerisque fructus ipsorum aut eis mini-
strant, aut, quibus ipsi statuunt, saepe laicis, & inha-
bilibus. Plerique vel senes, vel infirmi, ut beneficia in
domibus suis perpetuent illa renuntiarunt, & renuntiat
in alios, qui vel profanam familiam cedenti in de fru-
ctibus ecclesiasticis alant, vel illa etiamnum infantibus
suis, qui redicuntur asserunt, facto interdum circuitu
restitutionis, cum reservatione fructuum, & aliarum
rerum, in accessu praesertim ab illis, qui praestando-
rum unam Camerae Apostolicae sunt immunes; alij
aut incapaces, aut aliis beneficiis ecclesiasticis onustis,
aut ecclesiastico ordini sese mancipare resugientes,
aut nec laici beneficia ecclesiastica aliis conferen-
da procurant, ut de illis postmodum ad libitum
suis disponatur, fructus etiam percipientes illorum.
Alii perique Ordinarij, & alij collatores, ac e-
orum patroni laici curant deponenda beneficia, ut
fructus seu pensiones capiant eorundem, aliusue fa-
miliae ministrari: Alia item permulta eiusmodi
interueniunt, quibus immaculata rerum diuinarum
sacros impie violatur; disciplina ecclesiasticae ner-
ua dirumpitur; & imminens patrat exitium ani-

*Mala ex confi-
dentia nata.*

*Ex quibus sa-
tis confidentia
cognosci et ren-
se ipsi, que
a partibus inter
se fieri consue-
uerunt.*

Na ij circuitu

Alia facta & signa e quibus confidentia hęc agnoscat, que coram Ordinariis collatoribus fieri solent.

Alia rursum facta ad cognoscendam hanc confidentiam in curia Rom. fieri solita.

circuito retrocessionis, cum regressu, vel accessu, sola dimittentis intentione receperit, ut illa, vel etiam in euentum regressus, vel accessus eidem euenti, vel alteri postea conferatur, aut illius fructus vel eorum pars alij vel aliis concedantur, vel per se soluantur, ex eisdem hęc confidentia censetur, si dem si Ordinarius, vel alius collator conuenerit hac, aut cõferat in futurum beneficium ecclesiasticum, quouis modo vacans, ea conditione, tacita, vel expressa, ut postea in alterum pro arbitrio collatoris, seu eius cuiuscumque cõtra iuris communis ordinem disponatur, siue ut de eo prouisus, fructus illius partem ad vtilitatem, vel libitum conferentis, vel eisdem, aut alterius relinquat, & remittat, seu partem illi, vel illis, quem, vel quos idem collator concedens, vel alius per se, vel alium, scripto, vel oraliter iusserit seu significauerit, persoluat, & partem illam non etiam laico, vel alteri presentatori, seu electoribus, aut contingerit id fieri. Adhęc si clericali, seu Camera, aut Cardinalis, aut alius à sollicitudine ipsius Camera, vel etiã Cancellarię Apostolicę, vel alius post resignationem, vel cessionem alicuius beneficii, de ecclesia, monasterio, vel alio beneficio ecclesiastico in se, apostolica vel alia auctoritate factam, commissam, illam vel illud, etiam consecutus litteris apostolicis, & possessione apprehensa in eundem redierit, vel cedentem modico spatio interiecto, vel interiecto aut trium mensium retrocesserit, aut retrocedatur, & ex illa retrocessione fructus ecclesiasticum monasterij, aut beneficij, vel eorum pars, seu partem quid aliud super illis reseruatum, aut regressus, vel accessus, & ingressus ad illa vel illud ipsi clerico, vel laicali, aut alij exempto sit fuerit concessus, modo, si quis crimine aliquo absolutus, aut cõtra iuris per irregularitate dispensatum est, denuõ receptum beneficium ecclesiasticum, quod ante vel post eundem delictum, aut contractam irregularitatem contractum, in quouis horum casuum confidentię prout contracta, casusque huiusmodi litteris prædictis

pendantur, ac si illis speciatim expressi fuissent, licet
 eorum confidentia crimen, alterius tantum partis con-
 fidentia sit admissum.

Ad probandum verò plenè confidètiarum abusum,
 inter alias etiam hæc præsumptiones, & coniecturæ ha-
 beantur legitima. Videlicet; si quis post cessam ab se
 ecclesiam, vel monasterium, aut beneficium, & publi-
 cam resignationem seu cessionem, captamque à suc-
 cessore possessionem, sese in illa, vel illo seu rebus
 illius, per se, vel alium, seu alios de facto inges-
 serit, aut fructus perceperit, aut quicumque successor
 illius, vel eius propinquus ipsos, aut partem aliquam re-
 ceperit eorumdem. Si recipiens beneficium constitue-
 rit dominum, vel eius pareres, aut propinquos pro-
 curatores ad percipiendum, vel locandum fructus be-
 neficii dimissi, & illi, vel illis de fructibus perceptis, aut
 percipiendis donationem fecerit. Si vel sola procurato-
 ris depositione, vel libris rationalibus mensuriorum ex-
 perimentis, expeditio, quæ personam recipientis
 concernit, prosecuta sit, simulque expensæ pro ea ne-
 cessariæ ab illo factæ fuerint. Denique si quis pro con-
 fidentia alicui facta, quacumque auctoritate, de bene-
 ficio ecclesiastico per se, vel alium seu alios intercesse-
 rit, vel alias in negotio concessionis sese immiscuerit
 quocumque modo, deinde aliquid de fructibus talis benefi-
 cii de facto etiam per manus possessoris, ac etiam simo-
 niæ donationis titulo perceperit, seu de illo postmo-
 dum ad voluntatem intercessoris fuerit dispositum quan-
 tumque. Testes autem de quaque re singulares sin-
 gule probare valeant præsumptiones, & coniecturas,
 prædictæ huiusmodi præsumptiones & coniecturæ plenè
 probationem faciant in prædictis. Cæterum criminosi, &
 ceteri omnes, qui ad prohibendū in casibus Simonia te-
 nentur recipi possunt, ad prædicta omnia admittantur.
 sed ne quisquam etiam vana fiducia fretus, non in-
 tercedendi cōtra se iudicij in crimine perseueret, utiq; hoc
 aui grauioris censuræ stimulo vsquequaque prohi-
 bitis, omnes & singulos, qui hucusque ecclesias, mo-
 nasteria, beneficia, fructus, pensiones aliâsve res, inter-
 ceperunt hoc confidentia vitio, receperunt, ac retinent.

N n iij niū

*Quibus præ-
 sumptionibus
 et signis confi-
 dentia probari
 possint plenè.*

*Testes in causis
 confidentia.*

*Alia pars cō-
tra confidētia-
rios.*

nisi statim ad se reuersi, & resipiscentes, ceteri huius-
modi sibi prospexerint, & qui quid tale admittentur
tutum, etiam omnibus, & singulis aliis ecclesiasticis, pa-
nasteriis, dignitatibus, administrationibus, officio
beneficij obtentis, quæ pariter sub dicta referuntur
comprehendi volumus, necnon fructibus, redditibus,
bus, & aliis rebus ecclesiasticis, ac etiam Rebus, &
aliis officiis temporalibus præsentium auctoritate
uamus, & ad futura inhabiles decernimus, & in
subsidium excommunicationis sententia innotent,
qua nullus, nisi in mortis articulo constitutus, ab
quàm Romano Pontifice, absolutionis beneficij
leat obtinere. Nos enim aduocatione causarum
modi, & reservatione cognitionis illarum, &
omnium inde emergentium nobis, & prædictis
foribus, & prædictum est, facta (causis illis
exceptis, quæ iam coram nobis pendere noscuntur,
etiam iis, quas ratione ecclesiarum, & rectorum
rum, quorum dispositio in consistorio fieri
aut debet, itemque contra ordinarios collatores
scopos, & alios superiores Prælatos, etiam Cardines
haberi contigerit, vt iam aliis nostris statutum est, ad
diendis, decidendis, & terminandis) harum
sus relaxata, decernimus ita deinceps quoscumque
dices, ordinarios, & delegatos etiam cauissimos
Apostolici Auditores, ac prædictæ Rom. ecclesie
dinales, sublata eis, & ipsorum cuiuscumque
ter iudicandi, & interpretandi facultate, &
te, vbique iudicare, interpretari, & diffinire
necnon irritum, & inane quicquid fecerit in prædictis
quoscumque quavis auctoritate scienter, vel
ter contigerit attentari.

*Iniungitur om-
nibus Ordina-
riis præfate cō-
stitutionis di-
ligens obserua-
tio & executio.*

Quocirca omnibus locorum Ordinariis diffini-
iungimus, vt in suis quisque ecclesiis, ciuitatibus
celibus, & locis etiam exemptis, ad prædicta
attendant, & quatenus illis relaxauimus, in
quentes seuerè animaduertant, si diuina mandata
diciam, dictæque sedis censuram voluerint
In cæteris verò causis, & negotiis, nobis, & prædictis
successoribus exceptis, eisdem locorum Ordinariis

presentium auctoritate delegamus, vt gratia, & fauor
 oppositis, pro se quisque cum venerit vsus, con-
 tra predictos omnes sub ipsa exceptione comprehen-
 sis, diligenter inquirant, suoque inquisitiones omnes
 sigillo obfirmatas, ad predictam Sedem quam primum
 transferant, vt nos, & predicti successores in causis
 huiusmodi procedentes, quod iustum fuerit, decerna-
 mus. Nos enim singulis Ordinariis ipsis predictos
 omnes, & quoscumque alios etiam exemptos, etiam
 predictam publicum, confitito prius summarie & ex-
 tra iudicialiter de non tuto ad illos accessu citandi, &
 monendi, citique ac iudicibus ordinariis, & delegatis,
 aliisque personis quibuscumque, ne predictorum exe-
 cutorem quoquo modo impediant, vel alias in illis
 interponant, etiam per simile edictum inhibendi,
 etiamque ac alios contradictores, & rebelles quos-
 cumque per censuras, & poenas ecclesiasticas, ac omnia
 iuris, & facti remedia opportuna compellendi,
 auxilium brachij secularis, quandocumque opus erit,
 invocandi, ceteraque in predictis omnibus, & singu-
 lis reuerentia faciendi, & exequendi, plenam & libe-
 ram tenore presentium concedimus facultatem. Non
 obstantibus Fel. recor. Bonitacij Papae VIII. prae-
 ceptis nostri de vna, & in concilio generali edita de
 clausis dietis, aliisque Apostolicis constitutionibus,
 & ordinationibus, quodque Episcopis collatoribus, &
 Prelatis predictis, etiam Cardinalibus, vel quibusuis
 aliis, communiter, vel diuisim a predicta sit Sede in-
 dultum, vel in posterum indulgeri contingat, quod
 nullatenus, suspendi, vel excommunicari, aut contra
 iudicia huiusmodi ad iudicium trahi non possint per
 litteras Apostolicas non facientes plenam & expres-
 sam, & ad verbum de indulto huiusmodi mentionem,
 & quibuslibet aliis priuilegijs, indulgentijs, & literis
 Apostolicis, generalibus, vel specialibus, quoruncum-
 que tenorem existant, per quae presentibus non expres-
 sate in totum non inserta, effectus presentium, aut
 iurisdictionis predictae Ordinariis iurisdictionis explica-
 tae seu exercitium, vel executio impediri valeat quo-
 cumque, vel differri, & de quibus quorumque

Na iiii totis

*Constitutio Pij
4. contra confi-
dentias in suo
vobore confer-
natur.*

totis tenoribus habenda sit in nostris literis men-
tionalis, cæterisque contrariis quibuscumque inter-
decessoris huiusmodi nihilominus in suo robore de-
turi. Volumus autem, vt præsentium extemporaria
imprensa edantur, eaque Notarij publici manu, & ob-
cumque curiæ ecclesiasticæ, cuiusve Prælati legationis
gnata, eandem illam prorsus fidem in iudicio, & extra
vbique locorum faciant, quam ipse præfentes facerent,
si essent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino
minum liceat hanc paginam, &c.

*Super modo, & forma publicandi beneficiorum rescripta
nes Pij V. constitutio. CAP. XXIII.*

*Mala per occul-
tam beneficio-
rum resignatio-
nem provenien-
tia.*

Sanctissimus in Christo pater & Dominus
D. Pius diuina prouidentia Papa V. animo
que, & quâ grauiâ inconuenientia, & ab-
occultis beneficiorum ecclesiasticorum resignatio-
& cessionibus in dies oriantur; cum sæpe con-
quod occultè resignantes, vel cedentes huiusmodi
post resignationem, vel cessionem per eos factam
solum fructus ex beneficiis sic cessis, vel resigna-
uenientes indebitè percipiunt, sed etiam (quod
est dolendum) tanquam veri Prælati, vel beneficiarij
sacramenta ministrant, ordines conferunt, & indige-
tias Christi fidelibus concedunt, in maximū
periculum, & scandalum plurimorum; Nonnulli
etiam cum eisdem resignantibus, vel cedentibus,
quam cum veris Prælati, aut beneficiariis contrahunt,
illisque decimas, census, oblationes, & alia iura
sacristica persoluentes, illa postmodum veris Prælati
beneficiariis iterum soluere, & ab illis intrusis
maximo ipsorum soluentium damno, & in
repetere coguntur: plerumque etiam ordinarij
tores, ac etiam Romani Pontifices pro tempore
tes, beneficia huiusmodi occultè resignata, vel
per obitum ipsorum resignantium, vel cedentium
care existimantes, illaque tanquam per obitum
tia conferentes, detecta postea resignatione, vel
ne prædicta, simul cum personis prouisis, grauitè
luduntur, & fraudantur. Ac etiâ considerans